

**R.P. Leonardii Lessii E Societate Iesu Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censvris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum solus Deus operetur interius ad effectum Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](#)

Q V A E S T I O L X I V .

De Ministro Sacramenti.

In Decem Articulos divisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum solus Deus operetur interiorius ad effectum Sacramenti?

Respondetur; Solus Deus operatur interiorum effectum Sacramenti, ut agens principale: Minister autem, per modum instrumenti. Vbi

Minister
nos vnde
Deo recon-
ciliat.

Notandum Primo, Contra Hæreticos hujus temporis, Ministerum Sacramenti reconciliare non Deo, & remittere peccatum, non solum tanquam concionatorem, sed per veram potestatem ministeriale. Patet hoc Matth. 16. v. 10. Tibi dabo claves regni celorum, quæcumque ligaueris super terram, erunt ligata & in celis, & Matth. 18. v. 18. Quæcumque ligaueris super terram, &c. Quæ verba non possunt intelligi de concione, quia qui quis valens concionari, potest sic remittere peccata. Ioannis 20. v. 22. Insufflavit in discipulos suos, & dicit eis; Accipere spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenentur. Quig tam insigni facto (inquit Concil. Trident. sess. 14. cap. 1.) & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi & retinendi peccata, ad reconciliando fideles post Baptismum lapsos, Apostolis & eorum legitimis successoribus suisse communicatam, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. Ratio est; Quia Sacramenta conferunt gratiam ex opere operato, ut supra ostentum est. Atqui minister est causa Sacramenti, scilicet secundaria & ministerialis: ergo simili modo est causa gratiae. Vnde

Non autem
cius Cha-
racter.

Notandum Secundo, Ministerum non esse causam gratiae aut remissionis peccatorum, nisi mediante Sacramento, quatenus nimis illud conficit & applicat; contra quosdam, qui imaginantur Characterem habere immediatū influxum in animam eius, cui conferunt Sacramentum. Patet ex D. Augustino lib. 4. de Baptismo cap. 22. Sacramentum (inquit) ministrorum operâ corporaliter adhibetur; sed Deus per illud, hominis conseruationem spiritualiter operatur. Et lib. 3. contra literas Petilianii Donatistæ cap. 54. Ad dispensandam & ministrandum verbum ac Sacramentum, aliquid est, (minister scilicet): ad mundandum vero ac iustificandum, non est aliquid; quia hoc non operatur in interiori homine, nisi per quem creatus est totus homo: Intellige, non operatur immediate, ac proprio influxu, sed bene mediate.

ARTICVLVS II.

Virum Sacra menta solum sint ex institutione diuina?

Notandum est; Quosdam existimasse, non omnia Sacra menta esse immediatè à Christo instituta; sed Confirmationem sub hac Ma-

teria & forma institutam à Concilio Meldensi circa annum Domini 845. Ita Halensis 4. parte qu. 24. membro 1. quem sequitur Bonaventura in 4. dist. 7. q. 1. Et Magister dist. 23. videtur sentire extremam Vnctionem institutam à beato Iacobo; quamvis possit hoc benignè explicari, institutam pro promulgatan.

Dico Primo, Fide tenendum est, omnia Sacra menta nouæ legis immediatè à Christo domino esse instituta. Est definita in Concil. Tridentino sess. 7. can. 1. Si quis dixerit Sacra menta nouæ legis non fuisse omnia à Christo instituta, Anathema sit.

Dices; Hoc intelligendum generatim de institutione mediata vel immediata: quod enim Apostoli, vel Concilia instituerunt, à Christo censerunt institutum. Sed contrà: Primo, Quia nemo de tali institutione potuit dubitare. Secundò, Quia Concil. Trident. sess. 14. can. 1. de extrema Vnctione hanc responsionem excludit, definiens extremam Vnctionem à Christo domino esse institutam & ab Apostolo Iacobo promulgatam: ubi Apostolo relinquit solum nudā promulgationem, Christo tribuens immediatam institutionem. Idem potiori iure sentiendum de Confirmatione, quia est Sacramentum perfectionis imprimens characterem. Tertiò, Quia eodem modo Christus diceretur instituisse omnes ceremonias Ecclesiæ; quia saltem mediatè instituit per Ecclesiam, cui hanc auctoritatem dedit; quod tamen negat Concil. Tridentinum sess. 21. c. 2.

Nunc Probatur aliquot Rationibus. Prima, Cùm Sacra menta ex vi sua institutionis conferant gratiam, oportebat ut immediatè ab ipso auctore gratiae instituerentur. Secunda, Sacra menta veteris legis omnia fuerunt immediatè à Deo instituta; multò ergo magis Sacra menta nouæ legis, quæ infinitis partibus soperant vetera. Tertia, Quia Christus est auctor nouæ legis: ergo & Sacramentorum eius, quæ sunt veluti præcipue bases, quibus lex noua, & forma reipublicæ Christianæ conflat. Quarta, Ceremonie & ritus ab Apostolis instituti, possunt ab Ecclesia mutari: ut expressè docet Concil. Tridentinum sess. 21. cap. 2. de communione sub utraque specie: Atqui nullius Sacra menti materia, forma, aut virtus potest ab hominibus mutari; ut ibidem insinuat Concilium: ergo nullum Sacra mentum institutum est ab hominibus. Quinta, Pauet Scriptura 1. ad Corinth. 4. ver. 1. Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Vnde Ambrosius lib. 4. de Sacramentis cap. 4. Auctor Sacra mentorum quis est, nisi Dominus Iesus?

Dico Secundo, Christus est auctor Sacra mentorum per naturam humanam, seu per potestatem excellentiam, quam habebat in natura humana ex unione ad personam Verbi. Probatur Primo, Quia per naturam humanam satisfecit pro peccatis nostris, & omne bonum spirituale nobis promeruit, ut patet ex supra dictis de Merito Christi. Atqui per Sacra menta applicantur nobis Christi merita: ergo

Omnia Sa-
cra menta
nouæ legis
sunt à Chri-
sto imme-
diatè insti-
tuta.

Rationes
congruen-
tia.

Instituto
ca quæ ho-
mo potest
rate excel-
lentia.